

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 507/2025-75

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Bratislava, zastúpeného Mgr. Petrom Prezbruchom, advokátom, Školská 26, Šamorín, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 24Tp/29/2025 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 24Tp/29/2025 **bolo porušené** právo sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s požiadavkou urýchleného rozhodnutia o osobnej slobode.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **800 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Dunajská Streda **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Dunajská Streda **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevýhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 507/2025-41 z 3. septembra 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručenú ústavnému súdu 16. júla 2025 na ďalšie konanie v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v súvislosti s požiadavkou urýchleného rozhodnutia

o osobnej slobode postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24Tp/29/2025 (ďalej len „napadnutý postup“). Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol a nevyhovel návrhu na vydanie dočasných opatrení.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a súdneho spisu (sp. zn. 24Tp/29/2025) vyplýva, že sťažovateľ požiadal o prepustenie z väzby na slobodu podaním zo 6. apríla 2025, o ktorej okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 24Tp/29/2025 z 28. mája 2025 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že jeho žiadosť podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka. O sťažovateľovej sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 3Tpo/40/2025 z 2. júna 2025 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v rozsahu prijatej ústavnej sťažnosti proti napadnutému postupu okresného súdu atakuje trvanie rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Žiadosť zo 6. apríla 2025 bola prokurátorkou predložená súdu 11. apríla 2025. Sudkyňa pre prípravné konanie stanovila termín prvého výsluchu v súvislosti s rozhodovaním o väzbe na 28. máj 2025. Od podania žiadosti do prvého výsluchu o nej prešlo 52 dní, teda takmer 2 mesiace. Podľa názoru sťažovateľa ide o neodôvodnené prieťahy v konaní, ktorých dôsledkom má byť s poukazom na jeho rodinné pomery prepustenie z väzby na slobodu. Okolnosť, že v čase rozhodovania o žiadosti ešte nebolo rozhodnuté o jeho návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní (§ 363 Trestného poriadku), nie je dôvodom nevykonania výsluchu v súvislosti s rozhodovaním o väzbe.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

4. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 19. septembra 2025, súčasťou ktorého bol aj podrobný chronologický popis vo veci vykonaných procesných úkonov. Za nesporné považoval, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola datovaná k 6. aprílu 2025 a zo strany okresnej prokuratúry bola konajúcemu okresnému súdu predložená 11. apríla 2025. Vo veci bolo rozhodnuté 28. mája 2025. Odo dňa doručenia žiadosti sťažovateľa okresnému súdu sa tak podľa neho rozhodovalo 47 dní. Okresný súd poukázal na fakt, že sťažovateľom bol generálnej prokuratúre 9. apríla 2025 podaný návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku proti právoplatnému uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Z uvedeného dôvodu bol spisový materiál zaslaný nadriadenej prokuratúre, pričom bolo potrebné vyčkať na jej rozhodnutie. Okresný súd poukazuje na nejasnosť sťažovateľom uplatneného finančného zadosťučinenia.

5. V prípade, ak by ústavný súd vyhovel ústavnej sťažnosti v rozsahu prijatom na ďalšie konanie, navrhuje zvážiť výšku finančného zadosťučinenia s ohľadom na to, že doba 1 mesiaca je primeraná

lehota na rozhodovanie o návrhu sťažovateľa o jeho prepustení z väzby na slobodu, za ktorú by nemalo byť priznané finančné zadostučinenie. Zároveň navrhuje zohľadniť aj register trestov sťažovateľa vo vzťahu k argumentácii o jeho prežívaní v osobnom a rodinnom živote a skutočnosť, že na naposledy konanom hlavnom pojednávaní vo veci samej, vedenej okresným súdom pod sp. zn. 18T/38/2025, sťažovateľ urobil vyhlásenie o vine. Na jeho podklade bol uznaný za vinného zo spáchania skutkov, v súvislosti s ktorými bol vzatý do väzby, a to rozsudkom okresného súdu č. k. 18T/38/2025-282 z 13. augusta 2025, právoplatným v ten istý deň, keďže sťažovateľ a jeho obhajca sa vzdali práva na podanie odvolania. Rovnako navrhuje prihliadnúť na nadmernú zaťaženosť okresného súdu a z toho plynúce dlhšie časové obdobia na konanie a rozhodovanie, a to s poukazom na rozhodnutie vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 471/2012. V závere žiada, aby ústavný súd považoval za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, že okresný súd patrí najmenej od roku 2010 (aj v období rokov 2014 – 2022) medzi najviac zaťažené súdy.

III.2. Replika sťažovateľa:

6. Sťažovateľ sa v replike doručenej ústavnému súdu 2. októbra 2025 nestotožnil s argumentáciou okresného súdu týkajúcou sa jeho nadmerného pracovného zaťaženia, keďže táto nemôže byť pripísaná na jeho ťarchu (hoci ju nepopiera). Ďalej uviedol, že pre posúdenie porušenia jeho práva považuje za irelevantné vyhlásenie o vine, keďže k pertraktovanému porušeniu došlo v čase, keď bol považovaný za nevinného. Vo vzťahu k okresnému súdu atakovanej výške finančného zadostučinenia uvádza, že jeho výška je výsledkom uvažovania ústavného súdu, túto riadne odôvodnil a nie je povinný predkladať k nej presné vyčíslenie.

III.3. K ústnemu pojednávaniu:

7. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu (sp. zn. 24Tp/29/2025) je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru je založená na tvrdení, že okresný súd nerešpektoval požiadavku urýchlenosti rozhodovania o zákonnosti obmedzenia jeho osobnej slobody. Od podania žiadosti do prvého výsluchu o nej malo prejsť 52 dní, teda takmer 2 mesiace.

9. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05). V označených ustanoveniach ústavy sú obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

10. Ústavný súd stabilne judikuje, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

11. Ústavný súd už judikoval, že v situácii, keď dĺžka rozhodovania všeobecného súdu vo väzobnej veci už na prvý pohľad nespĺňa požiadavky urýchlenosti (na jednom stupni nie viac ako jeden mesiac), je úlohou príslušného súdu vysvetliť dôvody oneskorenia alebo poukázať na výnimočné okolnosti ospravedlňujúce takéto oneskorenie (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Musiał proti Poľsku z 25. 3. 1999, sťažnosť č. 24557/94, bod 44; tiež rozsudok vo veci Koendjibharie proti Holandsku z 25. 10. 1990, sťažnosť č. 11487/85, bod 29; I. ÚS 423/2020, I. ÚS 564/2020, IV. ÚS 660/2023).

12. Pokiaľ ide o samotnú dĺžku rozhodovania, z ústavnej sťažnosti, jej príloh a predloženého súdneho spisu (sp. zn. 24Tp/29/2025) vyplýva, že sťažovateľova žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu z väzby zo 6. apríla 2025 bola okresnému súdu zo strany okresnej prokuratúry doručená 11. apríla 2025. Okresný súd nariadil 15. mája 2025 termín výsluchu na 28. máj 2025. Sťažovateľ medzičasom zaslal okresnému súdu doplnenie žiadosti z 25. mája 2025. Okresný súd vo veci jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol 28. mája 2025, keď zároveň doručil predmetné rozhodnutie sťažovateľovi.

13. Začiatok plynutia lehoty na rozhodovanie o sťažovateľom podanej žiadosti vo vzťahu k atakovanému postupu okresnému súdu sa datuje od 11. apríla 2025, keď mu bola predmetná žiadosť doručená, do 28. mája 2025, keď došlo k rozhodnutiu okresného súdu vo veci a zároveň doručeniu tohto rozhodnutia sťažovateľovi. Lehota rozhodovania na okresnom súde tak predstavuje štyridsaťsedem dní, čo okresný súd nerozporuje (pozri bod 4 nálezu).

14. Z vyjadrenia okresného súdu k prijatej ústavnej sťažnosti, ako aj úradného záznamu tvoriaceho súčasť spisového materiálu (sp. zn. 24Tp/29/2025) vyplýva, že k predĺženiu doby jeho rozhodovania došlo z dôvodu, že okresný súd čakal na rozhodnutie o sťažovateľom podanom návrhu podľa § 363 Trestného poriadku. Okresná prokuratúra mu totiž avizovala podanie obžaloby po tom, čo dôjde k rozhodnutiu o tomto návrhu. Do 15. mája 2025 sa tak nestalo, na podklade čoho okresný súd nariadil termín výsluchu sťažovateľa vo veci jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Ústavný súd rozumie okresným súdom zvolenému procesnému postupu, avšak nič to nemení na skutočnosti, že ním došlo k presiahnutiu ústavne udržateľnej doby rozhodovania o sťažovateľovej žiadosti. Už 15. mája 2025, keď okresný súd nariadil termín sťažovateľovho výsluchu, bola doba trvania predmetného rozhodovania hraničnou (až ústavne neudržateľnou), keďže už v tom čase uplynul vyše jeden mesiac od podania sťažovateľovej žiadosti.

15. Ústavný súd sumarizuje, že obdobie štyridsiatich siedmich dní, v rámci ktorého všeobecný súd rozhodoval v preskúmvanej veci, vybočuje z rámca ústavnej akceptovateľnosti v otázke požiadavky urýchleného rozhodovania všeobecných súdov. Nič na tom nemení ani argument o potrebe vyčkať na rozhodnutie o sťažovateľovom návrhu podľa § 363 Trestného poriadku, keďže pri rozhodovaní o väzbe si formálne a materiálne podmienky väzby skúma autonómne všeobecný

súd. Zároveň na tomto závere nemôže nič zmeniť ani argument okresného súdu o jeho nadmernej zaťažnosti. Ako ústavný súd opakovane konštatoval, dôsledky systémových problémov na strane štátu, ktoré nie sú neočakávané, resp. nemajú iba krátkodobý charakter, nemôže znášať jednotliviec vo forme ujmy na svojich právach. Štát je povinný organizovať súdny systém spôsobom, aby boli zachované základné práva a slobody priznané ústavou, resp. práva priznané dohovorom (m. m. II. ÚS 642/2017, II. ÚS 86/2019, I. ÚS 423/2020).

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu práva sťažovateľa na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s požiadavkou urýchleného rozhodnutia o osobnej slobode (bod 1 výroku nálezu).

17. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol v súvislosti s porušením čl. 5 ods. 4 dohovoru priznať mu primerané finančné zadosťučinenie, ktoré odôvodnil nerešpektovaním povinnosti urýchlenosti rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a najmä odlúčením od rodiny. Vo vzťahu k požadovanej výške finančného zadosťučinenia ústavný súd poukazuje na časť VI bodu 208 písm. a) ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ požadoval nemajetkovú ujmu 2 000 eur za porušenie jeho „základných práv za bezprietahové konanie v súvislosti s Napadnutými uzneseniami o väzbe (*Uznesenie o zamietnutí žiadosti, Uznesenie o zamietnutí sťažnosti*)“. Je teda zrejmé, že predmetnú výšku finančného zadosťučinenia požadoval jednak od okresného súdu, ako aj krajského súdu, pritom nie je zrejmé v akom pomere a predmetnú skutočnosť nezrejmil ani v replike. Navyše, na ďalšie konanie bola prijatá ústavná sťažnosť len vo vzťahu k namietanému porušeniu práv okresným súdom.

18. Z čl. 127 ods. 3 ústavy vyplýva, že finančné zadosťučinenie ústavný súd môže, ale nemusí priznať. Takéto zadosťučinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavne a zákonne upraveným spôsobom (I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08, III. ÚS 623/2017). Ústavný súd na tento účel aj po uvážení individuálnych okolností veci (bod 17 nálezu) priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 800 eur, ktoré je mu povinný zaplatiť okresný súd (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

19. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu, prípadne podmieniť toto jeho prepustenie poskytnutou zárukou. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa už nenachádza vo väzbe, ale vo výkone trestu odňatia slobody na podklade už spomínaného rozhodnutia (pozri bod 5 a 6 nálezu), na základe čoho ústavný súd považoval uvedený návrh sťažovateľa za bezpredmetný, ďalej sa ním nezaoberal, a teda mu nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

20. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 771,68 eur (bod 3 výroku nálezu).

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 je 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a sadzba za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby predstavuje za rok 2025 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje celkom 771,68 eur. Repliku doručенú ústavnému súdu 2. októbra 2025 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie rozhodné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu za ňu nepriznal.

22. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu